

שבת בשבתו

1755 | 5.10.19 | יום הכיפורים 1 תשרי תש"פ | פרשת וילך

ישיע
הנהגות
מועצת ישיע

התנועה
אמנה
למחשבה ופיתוח

צומת
צומת צוותי מדע ותורה (ע"ר)

במה להגות תורה, מדע והתיישבות
בשיתוף ישי"ע שלנו

בתמונה:
אמירות סליחות בקבר יוסף הצדיק
בשכם, בשבוע שעבר

צילום: מלעד הדרי | מנהלת קבר יוסף

6

ולא לשכוח לשמוח
//
בגובה העיניים

4

תחיית המתים בימינו
//
רפואה והלכה

3

"כי ביום הזה"
//
נהר היוצא מעדן

מסגרת סוכה + בד
החל מ-490 ₪

מסורת של איכות, במחיר ללא תחרות

סוכות
נחלים

סכך מהודר בהכשר בד"צ העדה החרדית

חנות מפעל ראשית: מושב נחלים, הירדן 60 (ליד פתח תקווה)
חנות המפעל: ירושלים - גבעת שאול 69,
חנות המפעל: צפון - א.ת. צומת כפר חסידים

מוקד מידע ארצי ושירות לקוחות:

1-800-706-706

לחנות הקרובה למקום מגוריכם

כנסו לאתר: www.sukah.co.il

אגרת מועצת יש"ע לשנה החדשה

רבים, ביניהם: כביש עוקף חווארה ליישובי גב ההר בשומרון, כביש עוקף אל-ערוב לתושבי גוש עציון, קריית ארבע והר חברון, מעבר קלנדיה להקלה על העומסים בכניסות לירושלים, הכפלת המנהרות והגשרים בין גוש עציון וירושלים, הרחבת כביש 446, תכנון כביש 60 לדומסלול בכל נתיב ועוד. בשנים הקרובות צפוי שינוי תחבורתי רחב, שיקל על הנוסעים בכבישים ובתחבורה הציבורית.

מים - רוב קווי המים והאיוגומים באזור הם ישנים, והם אינם מספיקים לצמיחת האוכלוסייה באזור ולחלקאות המתפתחות. יחד עם משרד התשתיות ורשות המים נעשתה פעולה לטיפול מידי בבעיות המים, וכן נערכה עבודה רחבה על תוכנית אב למים, שתתאים לכמות האוכלוסייה בעתיד. כבר היום נמצאים חלק מהפרויקטים בביצוע. הם כוללים הנחת קווי מים ובניית ברכות איוגום, שיקלו על אספקת המים בעתיד, וכן אכיפה מוגברת על גנבות מים. בין עשרות הפרויקטים נמצאים: מפעל מים לאזור גב הר ועמק שילה, קידוחים מים בקדומים ואריאל, קו מים אסטרטגי בחוצה שומרון וכביש 55, תכנון מפעל מים חדשים לאזור גוש עציון ויהודה, ובקעת הירדן.

חשמל - בשנים האחרונות גדלה בצורה משמעותית צריכת החשמל למשקי בית ולתעשייה באזור. יחד עם משרד התשתיות ורשות החשמל נערכת בימים אלה תוכנית אב לחשמל באזור, תוך התחשבות בצפי גידול האוכלוסייה והתעשייה. בתוכנית זו נכללים ייצור והובלת חשמל ואנרגיה שיתאימו לצריכת החשמל הצפויה בעשרות השנים הבאות, והיא נמצאת בתהליכי אישור מתקדמים בחברת החשמל, ברשות החשמל ובמשרד התשתיות.

אל כל אלה מצטרפות תוכניות לקידום התיירות, להגעה ליעד של 5 מיליון תיירים בשנה, תוכנית אב לפיתוח כלכלה ותעשייה, עם יעד של 1,500 מפעלים, תוכנית להגנת הסביבה ועוד.

בוחרים להתאחד - לקראת השנה החדשה בחרנו בחיבורים. במשך 14 שנים הוצאנו כל שבוע את עלון 'יש"ע שלנו' עם אירועים, סיפורים ומידע מעודכן על ההתיישבות. כפי ששמתם לב, החל מראש השנה תש"ף אנו ותנועת 'אמנה' מתחילים לשתף פעולה עם מכון 'צומת' ומתאחדים עם עלון השבת הוותיק 'שבת בשבתו'. נמשיך להציג בבמה מכובדת זו את מדור 'שעמדה' ואת הסיפורים והאירועים המיוחדים מרחבי ההתיישבות ביהודה, שומרון ובקעת הירדן.

מפת ההתיישבות - לקראת השנה החדשה הפקנו את מפת ההתיישבות המעודכנת עם היישובים ואתרי ההתיישבות בכל האזור. המפה יצאה לאור בסיוע תנועת אמנה, ארגון הצלה ללא גבולות והעיתון מקור ראשון, והיא מופצת בימים אלו ביישובים ובערים ביהודה, שומרון ובקעת הירדן.

עם פרוש עלינו שנת תש"ף, אנו מברכים את יקירינו וידידינו בארץ ובעולם בברכת שנה טובה ומבורכת. שנה שבה נקדם יחדיו את ההתיישבות הישראלית בחבל התנ"ך, ונמשיך להצמיח ולהפריח אותה. שנה של בנייה והתעצמות, התפתחות ועשייה.

יחד נמשיך בכל הכח לעמוד איתן למען מדינת ישראל.
שנה טובה ומוצלחת!

חננאל דורני, יו"ר מועצת יש"ע
יגאל דילמוני, מנכ"ל מועצת יש"ע

מועצת יש"ע פועלת עשרות שנים כדי לפתח, לבסס ולקדם את ההתיישבות הישראלית ביהודה, שומרון ובקעת הירדן בצורה הטובה ביותר, וברוך ה' אנו רואים ברכה בעמלנו.

בשנים האחרונות מיקדנו את פעילותנו בשני תחומים עיקריים:
חזון המיליון וריבונות.

חזון המיליון - אנחנו רוצים להגיע ליותר ממיליון תושבים ביישובים תוך עשור וחצי, ואנחנו לא כל כך רחוקים. אחרי שנים של מאבקים ואתגרים שונים מבית ומחוץ ההתיישבות מונה כיום כחצי מיליון תושבים, ועל אף שנות ההקפאה אנחנו שומרים על קצב גידול שנתי גבוה. למעשה, זהו קצב הגידול הגבוה ביותר בארץ! בתוך כך אנו מקדמים תוכניות אב גדולות לפיתוח תשתיות, שיתאימו לקליטת כלל האוכלוסייה באזור בעשרות השנים הבאות. על התוכניות אנו עובדים יחד עם משרדי הממשלה והרשויות: תשתיות ואנרגיה, תחבורה, חשמל, מים, תעשייה וכלכלה, תיירות, הגנת הסביבה, ביטחון מנהל אזרחי ועוד.

ריבונות - אנו פועלים למען החלת הריבונות הישראלית ביהודה, שומרון ובקעת הירדן. במשך עשרות שנים אנו מעמיקים את השורשים שלנו במרחב, וכעת הגיע הזמן להחלת החוק הישראלי ולהפיכת האזור לחלק בלתי נפרד ממדינת ישראל. אנו עוסקים בחיזוק התדעה הציבורית והעשייה הפרלמנטרית למען הריבונות, ובשנים האחרונות אנו עדים לשינוי מגמה ולהבנה שזו הדרך הנכונה. לשמחתנו, נושא החלת הריבונות מקבל ביטוי ציבורי רחב יותר ויותר, מפי בכירים בארץ ואף ממדינות אחרות. צעד מעשי ראשון וחשוב היה הצהרת ראש הממשלה כי יפעל להחלת ריבונות ישראלית בבקעת הירדן וצפון ים המלח (כ- 20% משטח יהודה ושומרון), ובעקבות כך ישיבת הממשלה שהתקיימה בבקעת הירדן באמצע חודש אלול האחרון, ספטמבר 2019.

שני יעדים אלה יעמדו בראש מעיינינו גם בשנים הקרובות. אנו בטוחים בצדקת דרכנו, נכונים לכל אתגר, ויודעים כי יחד נצליח את המכשולים.

בכדי לקדם ולקיים את שני היעדים החשובים האלו, אנו רואים בפיתוח התשתיות באזור יעד אסטרטגי, שיקדם את ההתיישבות לרווחת התושבים בשנים הבאות. אנו פועלים לקידום תכניות בינו לאזור, עידוד בניה לגובה, הכנת תוכניות אב לאזור בעזרת מתכננים, פורומים מקצועיים, ישיבות עבודה, מחקרים, הפקת חומרים ועבודת מטה, בשיתוף הכנסת, השרים והדרגים המקצועיים במשרדי הממשלה.

כבישים - תשתיות הכבישים באזור הן ישנות, ואינן מתאימות לכמות כלי הרכב ההולכת וגדלה. לפני כשלוש שנים השקענו בתכנון ראשוני של המרחב, אך מאז חלו שינויים רבים. כיום עובדים במשרד התחבורה על תוכנית אב לתחבורה ציבורית, ולכבישים שיחברו את האזור פנימה ולשאר חלקי הארץ. כבר היום נמצאים בעבודה פרויקטים

זמני כניסת ויציאת שבת וילך
שבת תשובה

מיקום	שקיעה	זריחה
חיפה	17:51	18:57
גולן	17:48	18:59
תל אביב	18:00	18:58
ירושלים	17:45	18:56
באר שבע	18:03	18:59
אילת	17:56	19:03

BARKAN
VINEYARDS

היקב הישראלי המועדף ביותר בתחרויות יין בינלאומיות

מייסודה של הסתדרות הפועל המזרחי בא"י

מו"ל: **צמח צוותי מדר ומורה (נר)** // **בניהול גל אורן לרנר BSR** // הוצאת העלון בתמיכת משרד החינוך
 עורך: יוסף ארנפלד sb@zomet.org // עורך משנה: אלנתן זכריה - מועצת יש"ע
 עיצוב: סטודיו 'גל אורן לרנר'
 לפרסום מודעות: 054-9000871 // הפצרה: 'מקור ראשון', יוסי: 052-8908518

העלון לעילוי נשמת הרב ישראל רוזנצ'ץ, מייסד מכון צומת

פעמונים
הרבה
יותר
מכל
פדיון כפרות

**כשאתם תומכים בפעמונים
השקל שלכם שווה הרבה יותר!**

פעמונים
מגלים אחריות

בזכות תמיכתכם, נוכל לסייע לאלפי משפחות
ברחבי הארץ, לנהל את ענייניהם הכלכליים
בתבונה ולהיחלץ ממצבי עוני ומצוקה.

www.paamonim.org 1-800-35-10-12

הלכה וטכנולוגיה בחיי המעשה

הרב מנחם פרל // ראש מכון צומת

שאלות בתחומי הלכה וטכנולוגיה אפשר לשלוח למכון צומת
באמצעות הדוא"ר Tora@zomet.org

אריכות חיים בבריאות, באיכות ובשלום

בהגינה, ירידה דרמטית בתמותת תינוקות, גילוי האנטיביוטיקה והתקדמות עצומה ברפואה (ע"פ ויקיפדיה).

דור הסיילון, דורות ה-X ו-Z - ומה כעת?

דור ה-Y (הנולדים במילניום החדש) גדל לתוך ההאצה המהירה

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר... אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנוֹ מִאֲהָ וְעֲשִׂימֵם שָׁנָה אֶנְכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לְצֵאתָם...

עד מאה ועשרים

בשפה העברית מקובל לברך באריכות חיים בביטוי 'עד מאה ועשרים'. מקורו של ביטוי זה לא ברור. משה רבנו חי מאה ועשרים שנה. כך גם הלל הזקן, רבן יוחנן בן זכאי ורבי עקיבא (ספרי דברים שנו). אולי יש בזה איזו סמליות לשלמות, אך מה מעבר לכך?

בנוגע לחטאי דור המבול, מספרת התורה בסוף פרשת בראשית: "וַיֹּאמֶר ה' לֹא יֵדוּן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם... וְהָיָה יָמֵי מַאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה". יש שראו בכך החלטה אלוהית שמכאן והלאה ימי האדם יהיו מאה ועשרים שנה בלבד. אלא שלא כך פני ההיסטוריה, גם אחרי הצהרה זו חיו אנשים תקופות ממושכות בהרבה. פשט הפסוק לפי רש"י הוא: "עד ק"ך שנה אאריך להם אפי, ואם לא ישובו, אביא עליהם מבול", היינו הקב"ה קצב זמן לדור המבול לחזרה בתשובה למאה ועשרים שנה. (אמנם ראה ספורנו כאן). אם כן, האמירה 'עד 120', אינה צופנת ברכה של ממש, ואולי מוטב לוותר עליה ולברך באריכות חיים, בבריאות ובשלום.

תוחלת החיים מתארכת

בימי הביניים, הייתה תוחלת החיים נמוכה יחסית, בעיקר בגלל תמותת תינוקות גבוהה והגינה לקויה, והיא מוערכת בכ-25-30 שנה. עם זאת מקורות כתובים מהתקופה היוונית-רומית מדווחים גם על אישים שהגיעו לגיל 110 ויותר, אך לא קיימים דיווחים מהימנים על אנשים שחיו מעל 120 שנה - מכאן ניתן להסיק שמשך החיים המרבי (בניגוד לתוחלת החיים) לא השתנה, ועמד אז כמו היום על כ-120 שנה.

החל מאמצע המאה ה-19 חל גידול דרמטי בתוחלת החיים. באמצע המאה ה-20 הגיעה תוחלת החיים לכ-65 שנה. הגידול נבע בעיקר משיפור

כשה-WAZE מכוון אותי, אני לא מרגיש מוגבל, אלא מכוון. קיימת נטייה להחליף ביניהם, ולתאר את ההפקרות, את חוסר החזון כ'חופש', ואת ההירתמות לחזון כ'עבדות'.

בפיתוחים הטכנולוגיים בתחום המחשבים והאינטרנט. זה דור הילידים הדיגיטליים, הדור שנחשף מגיל צעיר לגירויים גלובליים. אבל גם דור הסיילון (אבותיהם בדרך כלל של דור ה-Y) הורגלו לדחוס כמה שיותר פעולות בשעה אחת, להשאיר הכול לרגע האחרון, ובמקביל להיות בלחץ אדיה. כבר כמה דורות שאנחנו גדלים לתוך תרבות שמקדשת את הרגע, שבורחת מתהליכים. תרבות זו יוצרת המון, לא היתה תקופה בהיסטוריה שהטכנולוגיה, נוחות החיים ומאפייני התרבות, השתנו בו כל כך הרבה כמו במאה האחרונה.

שפת האימוג'

לפני כ-20 שנה פרצה 'שפה' זו לעולם מיפן, בעיקר דרך הטלפונים ה'חכמים'. ככל שאנחנו מרבים

להשתמש באימוג', שפתנו הופכת להיות דלה. ההבעה מדויקת פחות, והתקשורת הבינאישית לא תמיד ברורה. כל מחקרי מנת המשכל, מראים שאם ב-70 השנים האחרונות רמת המשכל עלתה כל הזמן, בשנים האחרונות היא נעצרה ומתחילה לרדת. "השפה מתנוכת את החשיבה. אם אתה מסוגל להביע את עצמך בשלושה סמיילים - אז זה בסופו של דבר מה שתצליח ליצור זה מה שתחשוב עליו", כך טוען ד"ר תמיר לאון. אנחנו יוצרים קשרים מקוצרים ומהירים עם אנשים רבים, ובעצם לא יוצרים קשר אמיתי עם אף אחד. בעיקר לא עם עצמנו.

אל תגבילו אותי, כוונו אותי.

אם כן, תוחלת החיים מתארכת, עושים הכול מהר וקצר, אפילו מדברים בקיצור נמרץ. חסכנו 'ים' של זמן. אבל העיקר - מה עושים בזמן שנחסך?

אף אדם לא אוהב שמגבילים אותו, כולנו רוצים חופש. אבל כל אדם מרגיש נוח יותר כשתוחמים אותו. כשיש קו הפרדה בבית, אני חש בטוח יותר. כשה-WAZE מכוון אותי, אני לא מרגיש מוגבל, אלא מכוון. קיימת נטייה להחליף ביניהם, ולתאר את ההפקרות, את חוסר החזון כ'חופש', ואת ההירתמות לחזון כ'עבדות'. ההבדל הגדול ביניהם הוא תחושת השיטופיות והאמון שההכוונה תצמיח אותי, תביא אותי למקום טוב יותר. ■

רפואה והלכה

הרב אליהו האיתן // מכון פועה

תחיית המתים בימינו

במכון פועה"ה אנו רואים במוחש כיצד פירשו של רבן גמליאל פועל ומתגשם, ולא רק בעתיד כשהיה תחיית המתים במהרה בימינו, אלא בהווה ממש, בימינו אלה. לראות זוגות שממשיכים להאמין ולשמוח גם לאחר שעוברים 'מיתות' כאלה ואחרות, זה לראות מול העיניים את תחיית המתים. יותר קל להשבר ולומר שזה הגורל או התיקון שלנו, ולהפסיק לנסות, אך הבחירה להמשיך ולהשתדל היא מחיה מתים, ועושה נפלאות גם אם לא מצליחים. ואולי זו כוונת הפסוק 'הנך שוכב... וקם' לא כתוב 'תקום', לא רק בעתיד, כל הזמן יש תחיית המתים, שוכבים וקמים, מועדים וחגים. שנזכה לחתימה טובה בספר החיים, ותהא שנת פרייה. ■

הצליחו וכל כשולן מביא לאכזבה ושוב לכיוון הייאוש, ובנוסף לכל זה - אביה, שתמך בהם מאד, נפטר במהלך הטיפולים. הם המשיכו ולא ויתרו וב"ה לבסוף זכו לילדה מתוקה ובריאה.

הגמרא בסנהדרין מספרת ששאלו המינים את רבן גמליאל מנין שהקב"ה מחייה מתים? והביא להם רבן גמליאל את הפסוק בפרשתנו שה' אומר למשה 'הנך שוכב עם אבותיך וקם'. הגמרא ממשיכה שהמיני לא קיבלו את התשובה כי מילת 'וקם' בפסוק אינה מתייחסת למשה שישכב עם אבותיו ויקום, אלא להמשך הפסוק שהעם יקום ויזנה אחרי אלוהים אחרים.

לפני כשלושה שבועות, בכינוס השגרירים של קמפיין ההתרמה למכון, כמעט לא נשארה עין יבשה בקהל כאשר בני זוג סיפרו על מסע התלאות שעברו בדרך ללידה הנסכפת. האשה סיפרה שהבן הראשון שלהם נפטר בן כמה חודשים. לאחר מכן נולדה להם בת עם מום בלב בגלל מחלה גנטית, שעברה השתלת לב בגיל כמה חודשים וגם היא נפטרה לאחר כמה שנים, ובינתיים נולד להם עוד בן עם אותה מחלה ונפטר גם הוא לפני גיל שנה.

במשך הזמן הזה עלו מחשבות מייאשות, אך למרות כל זאת, הם לא ויתרו, ובעזרת ההכוונה והליווי של המכון הצליחו לזהות את הגן של המחלה, והתחילו לעבור טיפולי הפריה. גם הטיפולים לא

פרשת וישלח וצ'קים בחתונה מה הקשר?

חדש!

מרעיון הפרשה
ועד להלכה

לימוד קצר,
אקטואלי ומרתק

בכל שבת
אצלכם בקהילה

חדש מבית צורבא מרבנן

מתחילים מבראשית ופותרים שיעור קהילתי של פרשת
השבוע בראי ההלכה, בכל שבת בבית הכנסת שלכם.

TZURBA
צורבא מרבנן
לעילוי נשמת מאיר (מיט) אלימלך ז"ל

איחוד בתי הכנסת
והקהילות בישראל
Union of Synagogues and
Communities in Israel

פתחו שיעור 'פרשה כהלכה' אצלכם בבית הכנסת:

1-700-500-777

www.tzurba.com

תאטרון באמונה

איילת סנאי // מחזאית ושחקנית, תאטרון השחר

לתגובות והזמנת הצגות, סדנאות והרצאות:
24ayelet@gmail.com

הנני העני

לבוש לבן ביום הכיפורים, מסייע לנו להתנער מהצבעוניות, מהסחות הדעת השונות ולבוא נקיים אל יום הדין. רק אנחנו ועצמנו.

מילותיו של החזן בקהילות אשכנז, בטרם יפתח בתפילת המוסף "הנני העני ממעש" מחדדות את ההבנה שבבואנו לעמוד מול מלך מלכי המלכים, הרינו ממש כעניים. אפילו ממעשים. כל שנותר לנו הוא להפיל רחמינו לפני ריבוננו של עולם שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. בברכת חתימה טובה לקוראים היקרים ולכל עם ישראל. שנה טובה! ■

באמצעים בימתיים. הוא רצה לזקק את התאטרון לגרעין היסודי והפנימי שלו.

להבדיל אלף אלפי הבדלות, אנו עומדים כמה ימים לפני יום הכיפורים. יום שכביכול 'עני' מענייני עולם הזה. ללא אוכל, שתייה ורחיצה, כל שנותר לנו הוא להתמקד בגרעין המהותי שבנו. בלב של האדם. בנשמה שלנו. ללא עזרים חיצוניים של מזון ושתייה, תופסת המהות הרוחנית שלנו את המרכז והעיקר. כול כולנו מרוכזים בתפילות ובקשות מאבינו שבשמיים. הזדמנות עבורנו להסרת המסחים השונים ולהתמקדות בעיקר שבנו. גם המנוח של

באמצע המאה הקודמת, פעל בפולין התאטרון העני, של במאי בשם גרוטובסקי. הוא סבר שבשביל לקיים תאטרון לא צריך תלבושות, תפאורה, איפור, תאורה או סאונד. מספיק שיהיה שחקן מכיוון שהוא הוא המהות של התאטרון, ואם יצליח השחקן לשכלל את הגוף, כלי הביטוי שלו, בצורה מירבית, הרי שהתאטרון במובנו העמוק יעבור אל הקהל באופן מיטבי ומשמעותי דווקא בשל העדר האפקטים החיצוניים. הוא אימן את שחקניו להגיע למצב כמעט מדיטטיבי כדי להיכנס לדמויות ומצבים, בלי להישען על עזרים חיצוניים. על כן הוא נקרא התאטרון העני. לא בכסף כי אם

בגובה העיניים

הרב יוני לביא // מראשי ארגון קהלים, מרבני מרכז ברקאי ורב מוקד חברים מקשיבים

ולא לשכוח לשמוח

וישראל או נער שמקבל עליו עול מצוות ומצטרף כשותף פעיל לעם היהודי.

ובואו לא נשכח, בסופו של דבר כשהחגיגה נגמרת והאורחים מתפזרים מה שנשאר איתך הוא הדבר עצמו ללא אריזות הצלופן שעטפו אותו. וכאן עולה השאלה: כמה השקענו בלהעמיק את הקשר ולטפח את הזוגיות שלנו וכמה הקדשנו לעיצוב כיסא הכלה ותפריט הקינוחים. כמה עסקנו בלהבין את המשמעות של קבלת עול מצוות ולהתחבר אליה וכמה הקדשנו להפקת סרט בר-מצווה מקורי ואטרקטיבי שיפיל את כולם מהכיסאות.

נקודת שיא או תהליך

הנטיה לרכז את כל הכוחות לנקודה אחת של ערב שיא, מחמיצה עיקרון יסודי בנפש האדם: קסמים יש רק באגדות ומהפכים יש רק בפוליטיקה (וגם זה לפעמים). בחיים האמיתיים אין קפיצות דרך. כדי שמשוהו אמיתי יקרה צריך להתרחש **תהליך ממושך**. הרבה נערים בני שלוש עשרה מתאכזבים לגלות ביום שאחרי האירוע הגדול שעדיין קשה להם לקום בבוקר, שהתפילה משעממת אותם ושאינן להם חשק להקפיד במצוות. כי אירוע חד-פעמי, מרשים ומרגש ככל שיהיה - אינו ערובה לשינוי פנימי. תשאלו את בני ישראל שארבעים יום אחרי המעמד הנשגב של מתן תורה בקולות וברקים, חוללו סביב לעגל והכריזו 'אלה אלוהיך ישראל'. רק ארבעים שנה של מסע סזיפי במדבר הכשירו אותם לחיבור עמוק ויציב אל התורה.

וכך גם אצלנו. מה שנדרש אינו 'אירוע בר מצווה' אלא 'שנת מצווה'. תקופה ממושכת שתנוצל ללימוד והתבוננות, מפגשים מעוררי השראה ומשימות מאתגרות, שיעזרו לילד להתקדם במסע אל הגברות ואל בניית עולמו הרוחני. וכך גם אצל בני זוג המתכוונים במרץ לחתונה. הם חייבים להשאיר לעצמם 'מרחבים נקיים' שיוקדשו לטיפוח הזוגיות וחזוקת הקשר ביניהם, הֶרָגֵל שכדאי לשמר לאורך ימים ושנים, גם אחרי החתונה ולידת הילדים.

לכל יום אתה חוגג בר מצווה לבן הבכור שלך (תודה רבה, בקרוב אצלכם), ובלהט האירוע קצת קשה לחשוב האם אתה עובר אותו נכון, או שאולי כדאי לעשות את זה אחרת. עכשיו כשהאורות הנוצצים כבו והחיים חזרו למסלולם, הגיע הזמן להתבונן לאחור ולחשוב האם כך באמת כדאי לחגוג שמחה.

אז הנה שלוש תובנות חשובות לקראת האירוע הבא בע"ה:

המעטפה או התוכן

משאבים אדירים של זמן, כסף ותשומת לב מוקדשים לכל מה שקשור למעטפת של האירוע. החליפה והעניבה, השמלה והנעליים, האיפור וסידור השיער, הדי ג'יי וההזמנה, התפריט ועיצוב האולם, הפרחים והבלונים, הצלם וצלם המגנטים, הסרט ומצגת התמונות, וכמובן, הריקוד והשיר המ-ה-מ-י-ם שהמשפחה מבצעת. רשימה ההולכת ומתארכת של דברים שקשה לנו לוותר אפילו על אחד מהם, כי הרי מי מבינינו לא רוצה שאירוע שלו יהיה 'מושלם'?

העיסוק בתוכן ובמהות מצד אחד, או בהפקה הטכנית והתפאורה מצד שני, מביאים את האדם להתרכזות בעשייה ועלולים לגרום לו להחמיץ את תחושת השמחה

אלא שלכל זה יש גם מחיר: ההפקה הגרנדיוזית והמוקפדת זוללת את האנרגיות שלנו ועלולה להסיח את הדעת מהסיפור האמיתי: זוג אוהבים שכורתים ביניהם ברית עולם ומקימים בית ומשפחה כדת משה

כוכב בודד או נבחרת

לכל אירוע יש את הכוכב הראשי שנמצא במרכז: הילד שעורכים לו חלאק'ה, כלת/חתן בר המצווה או הזוג שמתחתן. העניין הוא שהם לא לבד בסיפור הזה. סביבם יש אוסף אנשים יקרים - הורים, אחים וחברים, שהאירוע יכול לעבור לידם מבלי להותיר עליהם כמעט רושם, או שניתן לרתום ולצרף אותם (כל אחד במידה המתאימה לו) ולהפוך את האירוע לחוויה משפחתית/חברתית מגבשת ומעצימה.

נסו לאפשר לכל אחד מהסובבים הזדמנות להושיט יד - בארגון האירוע, בכתיבת הדרשה, בחיפוש אחרי שמלת כלה, בסידור הדירה לזוג הצעיר וכדו'. שבירת הכוס בחופה נועדה להזכיר לזוג הצעיר ולכולנו, שזו אומנם השמחה הפרטית שלהם, אבל שלא ישכחו לרגע שהם חלק מתמונה גדולה יותר. שהם חלק מעם שהיתה לו היסטוריה מפוארת ויהיה לו בע"ה עתיד מבטיח. בינתיים כולנו שותפים לצעידה יחד, גם מי שמברך כרגע על כוס של ברכה וגם מי שמרגיש שהכוס שלו עדיין שבורה.

ואחרי ככלות הכול, חברים, **לא לשכוח לשמוח!** העיסוק בתוכן ובמהות מצד אחד, או בהפקה הטכנית והתפאורה מצד שני, מביאים את האדם להתרכזות בעשייה ועלולים לגרום לו להחמיץ את תחושת השמחה הפשוטה והבריאה של **הודיה לה' שזיכנו להגיע עד הלום**. לא נדיר למצוא אנשים שלכל אורך האירוע מתרוצצים מפה לשם ודואגים שהכול יתקתק על הצד הטוב ביותר, ובסופו של דבר - הזמן היחיד בו הם נתפסים מחייכים הוא כשהצלם מכוון לעברם את הפלאש ואמר להם 'תגידו צ'י'.

שיהיה בע"ה בשמחות אצל כולם!

לסדרת סרטונים קצרים על המשמעות של אירועים בחיינו (לידה, שלום זכר, ברית, זבד הבת, חלק'ה, בר מצווה ועוד) חפשו באתר מילה טובה - 'תחנות חיים'. ■

איך תחסכו מאות אלפי שקלים בכמה דקות?

דירה עם גינה במעלה לבונה

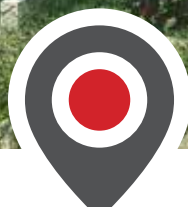
עד חצי מליון פחות, במרחק כמה דקות!

12 דק' מעפרה

5 דק' משילה

מעלה לבונה

5 דק' מעלי

12 דק' מאריאל

החל מ- 905,000 ₪

office@shorashim-nadlan.co.il | בתי אמנה - מעלה לבונה

www.amana.co.il | משווק: 03-3723065 המחיר צמוד למדד 5/19

חברותא עם מנחם לוי

ימים יפים הכל פורח' ויש שעות קשות הכל בורח..."

■ **צמיחת גאולתנו** עם תום שני סבבי בחירות כלליות שלא הניבו תוצאה חד משמעית, אני סבור כי היעד הקרוב של הציבור הדתי לאומי בארץ הינו להתאחד ועכשיו יותר מאי פעם. שבענו מפלגות ומפילוגים (ומפלגות...), לאחד הכיפה יותר גדולה, לשני היא יותר סרוגה, לשלישי היא יותר צבעונית ולרביעי היא סתם כיפה. עם אחד אנחנו, אחים כולנו, בני אברהם יצחק ויעקב.

■ **מהפכה של שמחה** פרויקט השגרירים של ארגון 'פעמונים' אותו אני מרכז, 'פורום האלף', כולל יותר מאלף מתנדבים, שבחרו להיות שותפים במאמץ להגדיל את משאבי 'פעמונים' ולעודד תורמים באזור מגוריהם תרומות אלו מאפשרות למתנדבי 'פעמונים' לסייע למשפחות בקשיים כלכליים, מכל רבדי האוכלוסייה בארץ. השגרירים שלנו,

מנחם לוי, בן 59, נשוי
למיכל אב לחמישה
(ועוד חמישה של
מיכל), 6 נכדים. תושב
אפרת, נמנה על הגרעין
המייסד של ישיבת
ההסדר באפרת, רכז
פרויקט השגרירים של
ארגון 'פעמונים' - 'פורום
האלף'.

בכל הגילאים ומכל הקשת הישראלית הם הפנים היפות של החברה הישראלית. בארגון 'פעמונים' יכולה כל משפחה שנקלעה לקשיים כלכליים או פשוט שזקוקה להדרכה והכוונה, למצוא עזרה בליווי ובהדרכה לניהול אורח חיים כלכלי עצמאי ונכון, על מנת שלא ליפול למעגל העוני. כל משפחה שעוברת תהליך שכזה בהצלחה, חווה בסופו מהפכה של חירות ושמחה! ■

■ **וקראת לשבת עונג** השבת ככלל מוקדשת למשפחה, למנוחה ולהטענת הגוף והנפש לכל ימות השבוע. בשבת אנחנו נוהגים לארח משפחה וחברים. זה זמן להקדשת תשומת לב רבה יותר לאשה ולילדים, לקריאה רבה, ולעיסוק במגוון נושאים אליהם לא מגיעים באופן רגיל במהלך השבוע. והכל, כמובן, ב'תמיכה מלאה' של מטעמיה המופלאים של אשתי היקרה, הן בבישול והן באפיה! אכן - עונג צרוף!

■ **הדף היומי** כעת פתוחים אצלי שני ספרים: האחד - 'עבודת הלוויים' המספר על חייו ופעלו של השרף הקדוש הרב משולם פייש סג"ל הלוי, מייסד חסידות טאהש שבהונגריה, שאני נצר ישיר שלו - דור חמישי. השני - 'תחילתה של ידידות מופלאה?' מאת דוד ויצטום, על הפיוס בין ישראל לגרמניה שהתחולל על ידי דוד בן גוריון וקונרד אדנאואר. כל הקשור למלחמת העולם השנייה ולשוואת עם ישראל במהלכה, מעורר בי עניין עצום, שהחל בגיל מאוד צעיר, על ברכי אבי שה' יאריך ימיו ושנותיו בבריאות ובטוב, שהינו שריד ממוראות אותם ימים אפלים, במחנה ההשמדה באושוויץ.

■ **כה עשו חכמינו** מאוד מעריך ומעריך שניים שכל פועלם לקירוב לבבות ואחדות בעם ישראל: הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, בזמנו, ובזמננו התברכנו ב"ה ברב ישראל מאיר לאו שליט"א. שניהם, כל אחד בדורו, זכו להנהיג את עם ישראל בתפקידם כרב הראשי לארץ ישראל. שניהם, כל אחד בדורו, פעלו לאחדות בעם, לקירוב לבבות, להנגשת הדת לכלל הציבור ולקשר הדוק ובלתי אמצעי עם כל הרבדים בעם.

■ **ראשית חכמה** את שנות לימודי בתיכון העברתי בישיבה התיכונית פרחי אהרן בקרית שמואל, חיפה. בשירותי הצבאי שירתי במסגרת ישיבת ההסדר באפרת, בה הייתי בין 31 הבחורים שייסדו את הישיבה בקיץ תשל"ח.

■ **ארצנו הקטנטונת** מאוד אוהב לטייל ולכן בין היתר משמש, כשמתאפשר לי, כמדריך טיולים בחו"ל לקבוצות שומרי שבת וכשרות. בארץ אני מאוד אוהב לטייל באזור גוש עציון, בה יש שפע של מעיינות וטיולי מים, היסטוריה עוד מימי התנ"ך וגם מהעת החדשה - תקומת עם ישראל בארצו מלפני מלחמת השחרור ובמהלכה.

■ **מקדש מעט** מאז אכלוס אפרת ועד לפני 3 שנים, נהגתי להתפלל במניין ההשכמה בבית הכנסת הרב תכליתי בשכונת הרימון. מניין תכליתי, ממצה ושיויוני לכל מתפלל. לאחר נישואי השניים והמעבר לשכונה אחרת, לא קבעתי לי בית כנסת אחד.

■ **הניגון שבלב** הניגון שהכי מדבר אלי ופורט על נימי נפשי הוא 'עלה קטן שלי', בביצועו המופלא והמרגש של אברהם פריד. אצלי הוא מעין המנון לדרך חיים אופטימית וראיית האור והטוב בעולם, גם כשלא הכל בהיר מסביב, כפי שמואב בפזמון של השיכה ואף יש בשרי זה מסר מאב לבנו, התואם את רוח בית אבא הי"ו, רוח אופטימית ושמחה בה גידל אותנו כל ימיו ועד היום ב"ה: "קח איתך צידה לדרך, את נסיוני, אל תזלזל, אולי זה כל מה שיש לי. כי יש

נווה צוף חלום של ילדות בפחות ממיליון!

החל מ- **991,000 ₪**

4 חדרים 115 מ"ר
 + 130 מ"ר גינה

מכרט טכני עשיר > נוף פנורמי > רק 25 דקות ממודיעין
 ישוב דתי לאומי

מחשבה טובה מצרפה למעשה

ובקול דממה דקה - שפתינו נעות וקולנו לא יישמע, או גם שפתינו אינן נעות - נתווה ונאמר:

על חטא שחטאנו לפניך בטפילות,
ועל חטא שחטאנו לפניך בפרטות,
על חטא שחטאנו לפניך בצרות עין,
ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב... (גורדון,
מכתב שלישי, 1914)

מימוש בעבודת האדמה

עבודת האדמה אצל גורדון איננה רק עבודה טכנית או מקור פרנסה. מתוך אמונה שהנפש היהודית, האישית והלאומית, מוצאת את ביטויה הנכון והגבוה באמצעות יצירה עצמית ממשית, הוא רואה בעבודה האדמה את המימוש הכי ברור שלה. על אף שהיה אדם מבוגר, הקפיד כל ימיו (כל עוד בריאותו אפשרה זאת) לעבוד עבודה פיזית ממש ולא רק לדרוש דרשות. מספרים עליו חבריו:

עבודת גורדון היתה אחרת. היא היתה מעין 'עבודה', כתפילה זכה. הוא לא התחשב עם שום דבר אשר מסביבו, לא עם בעל הבית ולא עם מי שהוא אחר. הוא עבד בדחילו ורחימו... והעינים מבריקות באיזו אש מיוחדת, אש קודש!... (ש.ה. ברגמן, הקדמה לכתבי גורדון)

חבל עבות של וידויים ומעשים שזור את התשובה מבריאת העולם ועד היום. מחטאי האדם הראשון ודור המבול, דרך עשרות שנים שבהם הולך איש עיתי במדבר, עבור באלפי וידויים בבתי הכנסת לאורך הדורות ועד ימינו. ימים שבהם אנו יכולים להשתדל לחזור בתשובה שלמה. תשובה אישית ותשובה לאומית. להתוודות בפה וביד, לשזור מעשים ולהימנע מלחזור על חטאי העבר. כל זה בכלים הרבים שעומדים בפנינו - בסידור ובמעמד, בתפילה, בבנייה ובעבודת האדמה. חבל של כפרה צרוף חסד אלוהי של תשובה ומעשים טובים.

ואולי נמצא כי המעמד ועבודת האדמה הם התחליף לשעיר שמכפר על העם עד שיחזרו ויבנה בית המקדש. ■

המדרגה.

...קיבלנו דעות, אידיאלים, יופי, שירה, אמנות - וניתן את הנפש, את עצמותנו. ולא בפעם אחת ולא בהכרה ברורה...

אמנם קדמה רפואה למכה: רעיון התחייה בארץ אבות. אבל גם זה היה יותר תרגום מרעיון הלאומיות אצל אחרים... תחייה, אמרנו, הרי זו תשובה אל העבר, אל 'היהדות'. ביקשנו את היהדות ולא ביקשנו את היהודי החי... ולא ביקשנו להביא לידי גילוי המיוחד את הרוח החיה בקרבנו... וגם זה - העבר וההווה שלנו - דורש את תיקונו, את עלייתו למדרגת חומר ליצירת חיים חדשים... (גורדון, הקונגרס, 1913)

**חבל עבות של וידויים ומעשים
שזור את התשובה מבריאת
העולם ועד היום. מחטאי האדם
הראשון ודור המבול, דרך עשרות
שנים שבהם הולך איש עיתי
במדבר, עבור באלפי וידויים
בבתי הכנסת לאורך הדורות ועד
ימינו. ימים בהם אנו יכולים
להשתדל לחזור בתשובה שלמה**

עמוקה וארוכה היא הדרך אל התשובה הלאומית, אל התחייה הלאומית. מאה שנים ויותר שהיא מלווה אותנו, ואנחנו עדיין נמצאים בתוכה. ואם המעשים שאנו עוסקים בהם היום הם התשובה לחטאי העבר הלאומיים שלנו, הרי שהם גם מחייבים וידוי. וכך היה אומר:

...אם באים ואומרים וידוי: אשמונו מכל עם, בושנו מכל דור, אנחנו חוטאים במה שחינו חי כלב וכדומה, אפילו אם מתוודים מתוך לב כואב - ... להתוודות צריכים אנחנו רק לפני אלהינו, והעיקר, לפני עצמנו. ... ולא בקול רם נתווה, לא על לבנו נתופך, כי אם במעמד וביד נכה בכוח באדמתנו, באדמת אבותינו,

העולם מוכרח הוא לבוא לידי תשובה שלמה" (הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, אורות התשובה ה, ג).

אחת האפשרויות המיוחדות שהתורה מציעה היא חזרה בתשובה מחטאים. לא רק שניתנת לי אפשרות לכפר על מעשי, אלא אף מוקדש לכך יום מיוחד במנין החגים. הכפרה יכולה לכפר על המעשים הפרטיים וגם על חטאי העם, כפי שבא לידי ביטוי במצוות שילוח השעיר לעזאזל (ויקרא טז, כא): "וְהִתְנַחֵם עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטֹּאתֵהֶם...". רעיון מהפכני לכל הדעות.

התשובה מאפיינת את עיקר מהותו של יום הכיפורים, אך היא איננה אמירה בעלמא, איננה מחשבה בלבד. התשובה מחייבת גם עשייה. המעשה הראשון שיש לעשות יחד עם החזרה בתשובה הוא הוידוי, כפי שכותב הרמב"ם (הל' תשובה א, א): "... וידוי זה מצות עשה". למה חשובה מצוות הוידוי? הדיבור יוצר ממשות. האמירה בקול - גורמת למחויבות גדולה יותר כלפי המעשה שהתחייבתי בו, ועל הדרך מגייסת את לסביבה לצפות ממני למעשים מתוקנים יותר ממה שעשיתי עד היום, ושעליהם אני מתוודה.

דרישה למעשים ממשיים

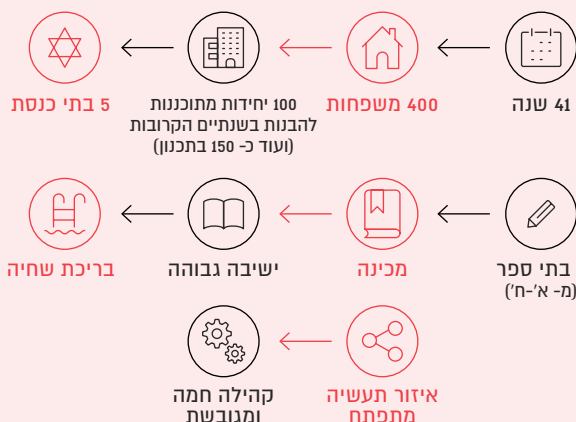
אחרי העשייה שיש במעשה הוידוי, החזרה בתשובה גם היא דרישה למעשים ממשיים (או בחלק מהמקרים להמנעות מעשיה), שתחילתם בוידוי והמשכם בסדרה שלמה של פעולות שמוכיחות כי איננו חוזרים על החטאים שבהן חטאנו. לא תמיד זה מצליח, אבל זו השאיפה. לתוך המחשבה הזאת של שילוב המעשים עם תהליך נפשי - פנימי של תשובה, אני רוצה להוסיף רובד נוסף של מחשבה על כפרה לאומית ועל מעשים, שיכולים להיות חלק מהליך התשובה האישית והלאומית שלנו.

אהרון דוד גורדון, מהוגי הדעות המשמעותיים של העליות השנייה והשלישית, יחד עם הוגים נוספים רואים בניוון, בהסתמכות על אוה"ע ובפרזיטיזם - הפיזית והרוחנית - את החול (או אפילו החטא) המרכזי של עם ישראל שהביא אותו לתחתית

נקודת ציון

שילה // יישוב קהילתי דתי בהרי בנימין

שירבו זכויותכם!

עמיתי הפועל המזרחי וחברי הציונות הדתית בכלל
בשמי ובשם חברי המזכירות וצוות העובדים,
ברצוני לאכל לכם ולבני ביתכם

שנה טובה ומבורכת וגמר חתימה טובה

שנת בריאות ואושר, שנת שלום וביטחון,
שנה שנפעל יחד לחיזוק ארגוני העובדים,
ולחיזוק מעמד העובד ורווחתו.

שנה שימלא ה' משאלות לבנו לטובה

מאחל
אבי סולימן
מזכ"ל הפועל המזרחי

התפילות שבשדה

מעט מן האור

לעתים אנחנו סבורים שהגשמה של חלום עשויה להיות משמעותית מאוד בחיינו. אך מה קורה כאשר אנחנו נכשלים? האם המשמעות הולכת לאיבוד? החסיד בסיפור שלפנינו רצה להגיע לבעל שם טוב כדי להפוך את יום הכיפורים שלו למשמעותי, אך מה שהפך את היום הקדוש למשמעותי בסופו של דבר היה דווקא כישלונו. טעות בשיקול הדעת גרמה לכך שכל התוכנית ירדה לטמיון, אולם לבסוף התברר שמה שהפך את יום הכיפורים שלו למשמעותי היו דווקא הצער והחרטה על הכישלון הזה. ומהו יום הכיפורים אם לא צער וחרטה על הטעויות שלנו? ■

השמשות וכבר נכנס יום הכיפורים, ולא יוכל להמשיך ולבוא אל העיר עד לאחר היום הקדוש. הצטער החסיד מאוד, כי אחרי כל מאמציו וכל הדרך שעשה לא יגיע אל רבו ויהיה מוכרח להתפלל בשדה, סמוך אל העיר. וכל זאת באשמתו, בשל הטעות שעשה. כל אותו הלילה וכל היום שלמחרת צעק החסיד ובכה במר לבו ובמוצאי יום הכיפורים נסע במהירות אל העיר. והנה, כשבא לפני הבעל שם טוב צחק ממנו הרב, כי כך ראוי היה הדבר. צריך היה להעלות אל השמים גם את תפילות העם שבשדות, בשל כך הכריחו את החסיד להיות בשדה, כדי שיעלה את התפילות שנשארו בשדה.

אחד מחסידי הבעל שם טוב נסע לקראת יום הכיפורים למקומו, עירו של רבו, כדי להתפלל במחיצתו ביום הקדוש. היה זה יומיים לפני יום הכיפורים והחסיד נסע במשך כל היום וכל הלילה כדי לזרז את הגעתו. בבוקרו של ערב יום הכיפורים, לאחר שנסע כל הלילה, הגיע החסיד סמוך לעיר מקומו, במרחק פרסה מן העיר, והסוס היה עייף. עצר החסיד כדי להתפלל וכדי להניח לסוס לאכול עשב ולנוח. אחרי התפילה גברה עליו העייפות והוא אמר בלבו: "ומה בכך אם אשן שעתיים, עדיין אספיק להגיע למקומו" לפני חצות היום.

כשהתעורר ראה שהשעה היא כבר שעת בין

www.nahar.org.il

כוחו של רבי נחמן
הרב יהודה וילנר // 'נהר דעה'
בית המדרש לתורת רבי נחמן מברסלב

כי ביום הזה...

בספר מלכים מופיע סיפור נפלא על נעמן שר צבא ארם שהיה מצורע מזה שנים. יום אחד מתגלגלת נערה שבויה יהודיה, לשרת את אשת נעמן. ובלי להתבלבל היא מציעה לבעלת הבית לבדוק על טיפול חדשני אצל נביא ישראל. נעמן יוצא לדרך מגיע עם פמליה נכבדה, מצויד במתנות גדולות, ונעמד בפתח ביתו של הנביא. אלישע לא מתרגש מהצלצולים והרוח ואינו יוצא מביתו. שליחו של אלישע, מציע לשר לטבול בירדן שבע פעמים, וירפא. נעמן זועם מכעס, העצה לא מוצאת חן בעיניו, הראש המערבי שלו, שעובד על פי נראות ולא על פי סוד לא מוכן לקבל את העצה. אם כבר התבטלתי לנביא של היהודים,

עזבתי את טובי רופאי דמשק הקובנציונאליים, והגעתי עד הלום לעולם אלטרנטיבי, לפחות שיצא אלי הנביא וישקיע עבודה, שיניף ידו אל הצרעת, ויצעק בשם אלוהיו, עד שתעלם הצרעת. הרי טוב לי נהרות דמשק הרחבים, מאלפי קוב מים מצ'וקמקים מארץ ישראל. לבסוף הוא מתרצה לעבדו שמפצרים בו לנסות,

ואומרים לו דבר קטן ביקש ממך הנביא, לפחות תנסה. "וירד ויטבל בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים וישב בשרו כבשר נער קטן ויטהר".

שמעתי פעם מהרב ארז משה דורון בהקשר לסיפור הזה, שקשה לנו להאמין בעבודות קלות נוכל להיטהר. אנחנו חושבים שצריך תמיד עבודה קשה, שהנביא ישיקיע בצרעת שלי, ואם כבר נהר אז שיהיה גדול.

ולעניינו לקראת יום הכיפורים. נעמן שבתוכי רוצה לוודא שרואים את כל החטאים שלי ומבינים כמה חמור הספור שלי, צריך לצעוק הרבה על הצרעת שלי כדי שתתרפא, המערבי שבי לא מסוגל להאמין, שבוים אחד אפשר למחוק הכול, ואפשר להטיר מחטאים של שנה שלמה. זה לא מידתי להשקעה שהשקעתי בלקלקל. ודאי שאדם צריך להיות "לפני ה'" אנחנו לא מקלים ראש בהכנה, בוודאי ותשובה כפי שהורו לנו חז"ל. אבל בעומק עומקי הלב האם אתה באמת מאמין כי ביום הזה? טבילה אחת? נעילה אחת? "יכפר על כל חטאותיכם?" על כל? קפוץ פנימה למים, תיטהר. ■

מדינה כהלכה

הרב שי סימינובסקי //
ראש תחום ההלכה במכון 'צומת'

רבנים ופוליטיקה

ברוח ימי (תוצאות) הבחירות שאנו בעיצומם, נייחד את דברנו לשאלת מעורבותם של רבנים בפוליטיקה. לפני כ-60 שנה ניצבו חכ"ם מהמפד"ל בפני דילמה כבדת משקל: האם לתמוך בחוק ה'שבת' לפיו בכל הארץ תושבת התחבורה הצבורית בשבת ואילו בעיר חיפה תפעל בשבת כרגיל.

הרב שאול ישראלי זצ"ל שנדרש בזמנו לשאלה, ליבן ארוכות את צדדיה ההלכתיים (המאמר בשלמותו נדפס בספרו עמוד הימיני עמ' ק"ד), והעמיד לדיון 5 נקודות:

- א. תועלת החוק מבחינה מעשית להמעטת חילולי השבת.
- ב. תועלת החוק מנקודת ראות ההלכה בצמצום חילולי השבת שבפרהסיא.
- ג. הזנחת מיעוט של הישוב למען תקנת חלקו האחר, שהוא הרוב.
- ד. החזקת ידי עוברי עברה על ידי הגשת חוק זה בכנסת ותמיכה בה.
- ה. חילול השם שבתמיכה בחוק זה.

מתוך ניתוחו של הרב ישראלי עולה, כי לדילמה הפוליטית שלשה רבדים: הרובד המעשי - מהי התועלת שתצמח מן החוק. הרובד ההלכתי - האם 'לתמוך' בחילול שבת תוך כדי מניעתו במקומות אחרים. הרובד הערכי - האם תמיכה בחוק גורמת לקידוש ה' או ח"ו לחילול השם. על ידי הצגת הרבדים השונים ניתן גם לאפיין את תפקידו של הרב ביחס לסוגיות פוליטיות.

ראשית, ניתוח הבעיה והצגת רבדיה השונים. שנית, ליבון צדדיה ההלכתיים והכרעה בהם. בנוסף לצדדים ההלכתיים המוגדרים, יש לשקול את ההיבטים המעשיים והערכיים של הסוגיא הפוליטית. באשר לצדדים המעשיים ברור מאליו, שזהו תפקידם של אנשי המעשה ונבחריו הציבור, להם הנסיון והכישורים לבחון את הצדדים המעשיים. ביחס לצדדים הערכיים הנוגעים לעניינים מופשטים כגון, קידוש ה', כבוד האומה, צדק, חסד וכדומה - נדרשת פעולה מתואמת בין אנשי המעשה וחכמי התורה. מחד - תפקידם של הרבנים, לחשוף את ההיבטים הערכיים המצויים בשאלות הפוליטיות, אשר לא תמיד הם גלויים לעין כל. מאידך, ההכרעה המעשית מסורה לציבור ולשלוחיו, הנציגים הפוליטיים (ראה מאמרו של הרב יהודה עמיחי בתחומין י"א עמ' 24).

לסיכום: מעורבותם של רבנים בפוליטיקה ראויה ואף נחוצה, אך השיקולים המעשיים והאחריות הציבורית מוטלת על נציגי הציבור. ■

1 שנה טובה בשבוע שעבר התקיימה הרמת כוסית חגיגית לרגל ראש השנה של מפקד פיקוד מרכז אלוף **נבד פדן** עם ראשי ההתיישבות. לפני האירוע נפגש האלוף **פדן** עם ראשי הרשויות לסקירה ועדכונים בנושאים ביטחוניים והתיישבותיים העומדים על הפרק, ונערך דיון משותף. האירוע המסורתי התקיים ברחבת מחנה פיקוד מרכז בנוכחותם של מפקדי האוגדות והחטיבות, מפקדי המנהל האזרחי, מפקדי מחוז ש"י ומחוז ירושלים במשטרה ובמג"ב, קצינים מפקדים ואנשי כוחות הביטחון השונים. אלוף **נבד פדן** אמר באירוע: "אני רוצה להודות בשם כל מפקדי וחיילי פיקוד מרכז, לראשי ההתיישבות וכלל גורמי הביטחון על פועלכם ותרומתכם כל עת. אתם מהווים חלק בלתי נפרד בשמירה על מרקם החיים ואיכות החיים ביהודה, שומרון והבקעה. אנו רואים במפגש זה הזדמנות חשובה להבטיח שגם בשנה הבאה, כמו בשנים קודמות, נמשיך לפעול לביטחון תושבי הגזרה וסיכול הטרור מדי יום ולילה". יו"ר מועצת יש"ע **חננאל דורני**: "שמענו היום ממפקד הפיקוד את תמונת המצב ואת סיכום השנה באזור. מדינת ישראל ובתוכה גם ההתיישבות יכולים להיות כאן ולהתפתח בזכות מפקדים ערכיים ונחשבים כמו בפיקוד מרכז, שפועלים ימים ולילות בגלוי ובסמוי. אני מאחל לחיילי צה"ל ומפקדיו שנה טובה ומבורכת". ראש מועצת בקעת הירדן **דוד אלחייני** עלה לברך בשם ההתיישבות ואמר: "אני מאחל לכולנו בשנה הזאת שתבוא עלינו לטובה, שכל אחד ישקיע את מלוא המאמצים בתחום עיסוקו - אנחנו בהתיישבות ואתם בביטחון. אבל שתמיד נהיה קשורים בחבל טבור אחד. בפרוש השנה החדשה, אבקש לברך את חיילי צה"ל ומפקדיו וכל כוחות הביטחון העומדים על המשמר, אשר מספקים לנו ביטחון גם ברגעים אלה, בברכת שנה טובה ומתוקה".

2 ותתפלל חנה מעל 2,000 משתתפות הגיעו בשבוע שעבר לשילה הקדומה לתפילת חנה המסורתית, בהשתתפות **הרבנית ימימה מזרחי** והצמד יונינה. במהלך הטקס המרכזי, **לאה גולדין**, אמו של החייל הדר גולדין הי"ד שנחטף בפעילות מבצעית במבצע "צוק איתן", נשאה דברים מרגשים על בנה: "אנו משפחת גולדין מתייפחים ובוכים, מצפים למעלה מחמש שנים בגעגועים עזים להדר שלנו, הבן שלי היקר, אשר יצא לקרב של חייו במנהרות הטרור העזתיות למען שמירה והגנה על עם ישראל בכלל ואזרחי הדרום בפרט, נמצא עדיין בשבי החמאס". בסיום דבריה ביקשה: "נשים יקרות, זה לא מאבק שלי כאמא - זהו מאבק של כולנו. הדר בנפלו הפך להיות הבן של כולנו. הערבות ההדדית היהודית עם ערך הרעות מחייבים את כולנו לפעול להשבת אורון והדר, ביחד עם אברה מנגיסטו. מהעוצמות והתעצומות שלכן - אל תתעייפנה, כי הצדק איתנו ומגיע להדר להיקבר בקבר ישראל". בסיום דבריה הודתה **גולדין** למנהלת אתר שילה הקדומה, **ליליאן זייטמן** על הליווי המתמיד ברגישות ואכפתיות.

3 נגד ההשתלטות במסגרת הפעילות לשמירה על אדמות המדינה ומרחבי ההתיישבות, קיימה המועצה האזורית הר חברון כנס תושבים תחת הכותרת - "יש מה לעשות כנגד ההשתלטות על הקרקעות". הכנס התקיים בשיתוף תנועת רגבים וארגון הרועים, ומטרתו לחשוף לתושבים את המערכה שמנהלת הרשות הפלסטינית להשתלט על שטחי C ולרתום אותם לקחת חלק במאבק להצרת צעדיהם ולעצירת הבנייה הערבית הבלתי חוקית על אדמות המדינה. בשנים האחרונות משתלטת הרשות הפלסטינית באופן שיטתי על אדמות מדינה ומקימה בתי קבע ומוסדות ציבור, מערכת כבישים ושטחי חקלאות, זאת בזכות סיוע כספי של מיליוני שקלים שמעביר לשם כך האיחוד האירופאי. הכנס הציג לפעילים את תמונת המצב, וכיצד ניתן לפעול יחד על מנת להילחם בתופעה זו. ראש המועצה האזורית הר חברון **יוחאי דמרי**: "כבר שנים שרשויות החוק מתעלמות מהקמת המדינה הפלסטינית שצומחת לנגד עינינו. בזכות מהלכים שלנו, יחד עם הארגונים החשובים, הצלחנו להביא שינוי ראשוני ביחס המדינה שלוקחת חלק ואינה עומדת עוד מהצד".

4 מאירלנד לבקעה משלחת מיוחדת מאירלנד ביקרה בשבוע שעבר במועצה האזורית בקעת הירדן בהובלת **אלן שאטר**, מי שכיהן כשר המשפטים וכשר ההגנה של אירלנד, אנשי תקשורת ופעילים ובלווי ראש המועצה **דוד אלחייני**. המשלחת ביקרה ביישובים השונים בבקעה, שמעה הסברים שונים על החיים של התושבים ועל החשיבות הגדולה לפיתוח החקלאות והכלכלה באזור. המשתתפים התארחו ללינת לילה בבתיהם של תושבי הבקעה. ראש מועצת בקעת הירדן **דוד אלחייני**, שליווה את המשלחת, אמר לחבריה כי הוא מצפה שמהלך החלת הריבונות על בקעת הירדן יביא להכרה בינלאומית בריבונות ישראל על הבקעה ולבלימת פעילות החרם של ה-BDS. ראש המועצה הביע את ביטחונו כי לאחר שתוקם ממשלה, הממשלה תשקיע באופן משמעותי בפיתוח בקעת הירדן על מנת ליצוק תוכן מעשי להצהרת הריבונות.

5 הרס הזיכרון מדריכי בית ספר שדה כפר עציון שיצאו לסיוור באזור מערב גוש עציון, נחרדו לגלות את האנדרטה שהוקמה לזכר לוחמי שיירת הל"ה מנותצת לרסיסים. האנדרטה, שהוקמה בגבעת הקרב בין אביעזר לכפר צוריק ושומכדת את זכרם של 35 לוחמי הפלמ"ח וחיל השדה שנהרגו ב-1948 בדרכם לסייע לתושבי גוש עציון הנצורים היא סמל לגבורה ולמוסר המלחמה, הושחתה בפעם החמישית בשנים האחרונות על ידי אלמונים. המדריכים שגילו את הנזק ואנשי בית ספר שדה הודיעו לרשויות כדי שאלה יטפלו ויפעלו כדי למנוע השחתה גם בעתיד. מנהל בית ספר שדה כפר עציון **ירון רזנטל**: "מדובר באבן דרך בסיפור התקומה שלנו בארץ ישראל, הרשויות חייבות להתגייס כדי למנוע פגיעה חוזרת במקום. קשה לעכל שזה היחס שאנחנו מעניקים למי ששילמו בחייהם כדי שתקום מדינה יהודית".

קרדיטים: דובר צה"ל, ירון רזנטל ביה"ס שדה כפר עציון, טובי שריד

1

דניאל שינשנסקי

2

האגודה להתנדבות

3

מני גרינשפן

4

5

1 רמזורי שבת בכניסות למרכז הרפואי שיבא בתל השומר

ביזמות הרב יואב אוקנין, מהמרכז הרפואי שיבא, התקינו מהנדסי מכון צומת השבוע רמזורי שבת בדלתות החשמליות בכניסות למרכז הרפואי, כך שכל שומרי השבת יוכלו להיכנס למקום ללא חשש חילול שבת. עד עתה הדלת היתה נפתחת לפי העין האלקטרונית שהייתה מזהה כל מי שהתקרב אליה. על פי מנגנון השבת החדש, הדלתות יפתחו באופן אוטומטי בכל 3 דקות, ועל הבאים להבחין באור של הרמזור מעל הדלת וכשה יאיר בירוק, הדלת לא פועלת על פי העין האלקטרונית וניתן להיכנס ללא חילול שבת. גם במחלקות השונות הותקנו רמזורי כניסה לשבת. עוד התקינו מהנדסי צומת שקע גרמא שבת בבית הכנסת במרכז הרפואי וקלנועית שבת לצורך חלוקת המזון למחלקות השונות. **הרב מנחם פרל ראש מכון צומת** בירך את הרב אוקנין ואת המרכז הרפואי שיבא על התחדשות התקני השבת ושיפורם: "הציבור הרחב סומך על שמירת השבת במרחבים הרפואיים ואני מודה למרכז הרפואי שיבא על תשומת הלב והדאגה לשמירת השבת ולשומרי השבת".

2 מלונדון לשנת שירות בישראל

בלונדון אירוע השקה לתכנית 'גלים' של **האגודה להתנדבות** יחד עם ארגון TRIBE הפועל בקרב יהודים בלונדון. במסגרת התכנית החל מהשנה הבאה יגיעו עשרות צעירים יהודים אחרי תיכון לשנת התנדבות בישראל בתחומי בריאות, חינוך ורווחה. התכנית תכלול עבורם גם אולפן עברית, סדנאות חינוכיות, לימודי יהדות והכשרה בנושאי מנהיגות, כשבמשך השנה יקבלו מלגה מטעם 'פרויקט מסע'. באגודה להתנדבות כבר מקיימים השנה תכניות דומות בקרב קהילות יהודיות בצפון אמריקה. האירוע התקיים באירוח שגריר ישראל בבריטניה **מארכ רגב** ורעייתו, במעמד **הרב קובי איברהימוף** רב ארגון United Synagogue ובנוכחות ראשי הקהילה היהודית.

3 ושמחת בחג: פעילויות רשות הטבע והגנים לסוכות ברשות

הטבע והגנים נערכים לחול המועד וכמו בכל שנה יקיימו שלל אירועים ופעילויות בגנים לאומיים, בשמורות הטבע ובחניוני הלילה ברחבי הארץ מהצפון ועד הדרום, עם דגש על חיבור לטבע ולמורשת והכל באווירת החג, כולל סוכות כשרות לרווחת הציבור באתרים שבתשלום. בתוך כך בין התאריכים 28-10 באוקטובר יופעלו מעל 70 תחנות מידע והסברה ברחבי הארץ באזורי הטיולים המבוקשים לטובת מתן המידע והמלצות על מסלולי טיול, ערכי טבע ושמירה על כללי הטיול הנכון והבטיחות. בין הפעילויות הרבות: האימפריה חוזרת לגן לאומי בית שאן, סוכות של שלום בגן לאומי ציפורי, פסטיבל העת העתיקה בגן לאומי קיסריה, משחקים עתיקים בגן לאומי אפולוניה, קול פעמונים - שירת מקהלות במערות בגן לאומי בית גוברין, מסתורי ארמון המלך - הצגה ומשחק הרפתקה משפחתי בגן לאומי הורדין ועוד מגוון רחב של פעילויות בעלות חשיבות חינוכית לאתר בלבד וחינם למנויי מטמון. פרטים מלאים באתר האינטרנט של רשות הטבע והגנים.

4 קרוב ללב - מאחדים את כולם לאחרונה התקיים ברמלה טקס

הענקת הפרס של '**קרוב ללב**' לבניין 29 ברחוב יוספטל ברמלה. בטקס השתתף ראש עיריית רמלה ומנהל האגף לתרבות יהודית שברכו את הדיירים על זכייתם. **אורן צויק** ממועד הבית של הבניין סיפר שהאווירה החמה בבניין גרמה לפעילות להציל מעל ומעבר למשוער. כל הדיירים יורדים לדשא ומשתתפים בפעילות המצוית של קרוב ללב, המעניין הוא שאפילו המשפחה הערבית שגרה בבניין לא מוותרת על אף פעילות. **הרב איתיאל בר לוי** אמר שהשילוב בין הפקות התוכן המעולות של 'קרוב ללב' ורכזי התרבות היהודית ברמלה יוצרים פעילות שמגיעה לכל משפחה בעיר. בהזמנות זו הוא הודה הרב בר לוי **לאליקים ויסנשטון** שמסיים את תפקיד רכז תרבות יהודית בעיר בה תמידי קרוב לעשר שנים.

5 שירות חדש בבנק לאומי Pepper - הבנק הדיגיטלי מקבוצת לאומי,

שכולו במובייל, השיק אפליקציית השקעות חדשה ומהפכנית, המאפשרת מסחר בכ- 100 מניות של חברות מהגדולות בארה"ב (מבוסס מדד S&P 100), דוגמת פייסבוק, אפל, אמזון, קוקה קולה, פורד, סטארבוקס, גולדמן זאקס, נייקי ונטפליקס. האפליקציה החדשנית פתוחה ללקוחות Pepper מעל גיל 18 ומאפשרת - לראשונה בישראל - לקנות שברי מניות, כאשר סכום ההשקעה המינימלי הינו 50 ₪. בכך, עולם ההשקעות בארה"ב נפתח לקהל חדש, עם דגש על ציבור ללא ניסיון קודם בשוק ההון, שרוצה להתחיל להשקיע ולא היה בידו עד עתה הידע או הסכום הנדרש. **מנכ"לית Pepper, מיכל קיסוס הרצוג:** "אני מאמינה שאנו עומדים בפני מהפכה בעולם ההשקעות ושב-Pepper Invest אפשר כבר לראות איך זה קורה בפועל. Pepper Invest מאפשרת, לכל מי שמעוניין בכך, לסחור במניות מובילות בארה"ב, גם בסכומים מאוד נמוכים. ללקוחות הצעירים שלנו זה אומר לעשות את הצעדים הראשונים שלהם בשוק ההון מאוד בקלות, עם עקומת למידה גבוהה. הצעירים של היום הם בעלי אוריינטציה פיננסית גבוהה, אבל לא תמיד יש בידיהם את הכלים, הניסיון או הכסף הדרושים בכדי להשקיע בשוק ההון בכלל, ובחז"ל בפרט. עם Pepper Invest זה אפשרי".

הקומה הראשונה

בלי מוסר טבעי ודרך ארץ (קומה 1) לא יחזיקו מעמד.

לפני תורה ויראת שמים, החברה הישראלית זקוקה בדחיפות לקומה הבסיסית של דרך ארץ ומוסר. מערכת הבחירות האחרונה התבססה על שיח של שנאה והטחות האשמות. מרבית הקמפיילים המפלגתיים היו דוגמה חינוכית רעה מאוד לילדינו כיצד יש להתנהג בין אדם לחבירו. בנושא זה בלטה לחיוב מפלגת 'ימינה' והעומדת בראשה, איילת שקד. איילת שקד ראוייה לכל שבח על ניהול קמפיין ערכי המכבד את הזולת ואת המתנגדים לה. אפשר להסכים עם דרכה של איילת שקד ואפשר להתווכח איתה. אי אפשר לקחת ממנה את הזכות הערכית האדירה שלה. בתוך ביצת האשמות וטינופת שהמערכת הפוליטית שקעה לתוכה, הצליחה שקד להוביל את מפלגתה בדרך ארץ ובצורה ערכית המכבדת את הזולת וממעיטה שנאת חנם. תודה רבה איילת.

"דרך ארץ קדמה לתורה, המוסר הטבעי מוכרח להתקבע בנפש כדי שיהיה תשתית להשפעות הגדולות הבאות אחר כך מהתורה. כשם שיראת ה' קודמת לתורה, כך המוסר הטבעי קודם ליראת ה'... החיים מבוססים על הקדמתו של המוסר הטבעי בכל שלמותו, כדי לבנות עליו את התורה והיראה העליונה..." (הרב קוק - אורות התורה יבב - מעובד).

הרב קוק מלמד אותנו על שלושת הקומות של האישיות האנושית. הקומה הראשונה והבסיסית היא המוסר הטבעי וההתנהגות האנושית הערכית (דרך ארץ), אחריה מגיעה הקומה השנייה של יראת שמים, ומעליהן תיבנה הקומה שלישית של לימוד התורה. לימוד תורה ויראת השמים יתקיימו בצורה בריאה רק אם קדם להן המוסר הטבעי וההתנהגות הערכית האנושית הבסיסית. כשם שתורה (קומה 3) ללא יראת שמים (קומה 2) לא תחזיק מעמד, כך גם תורה ויראת שמים, שמגיעות

**רוצה להיות
כאן בשנה הבאה
בריא**

התרומה שלך יכולה להציל חיים!

כדי שנוכל לתת מענה לכל חולה הזקוק להשתלה, ממשיכה "עזר מציון" לאסוף מדי שנה כ- 50 אלף דגימות מחיילי צה"ל במהלך שרשרת החייל בבקום. תרומתך תאפשר לנו להרחיב את המאגר ולהפוך כל דגימה למצילת חיים.

מאגר מח העצם של "עזר מציון" מונה כיום קרוב למליון תורמים פוטנציאליים ובזכותו בוצעו למעלה מ-3,200 השתלות מצילות חיים. הודות לכך, מצליח המאגר לתת מענה ל-67% מהחולים, אולם ל-33% מהילדים הזקוקים להשתלת מח עצם לא נמצא תורם מתאים.

**180 ש"ח = עלות דגימת מח עצם
שיכולה לעשות את ההבדל בין חיים למוות**

2236* תרמו עכשיו ותצילו חיים
www.ami.org.il